

GAZETA TRANSILVANIEI.

SOCIETATE
"PETRU MAJOR"

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu
28. franci.

A n u l u X L I .

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 52.

Duminca, 14/2 Iuliu

1878.

Cateva cuvinte

la atitudinea romanilor din Transilvani'a si Ungari'a.

Brasiovu, 13 Iuliu 1878.

Amu promis, ca ne vomu ocupá de atitudinea politica a poporului romanu din Transilvani'a si Ungari'a. O, de amu poté scrie catu mai adese-ori si catu mai multu favorabilu despre luptele politice ale romanilor! Lupt'a este viétia si la viétia trebuie se chiamamu necurmatu si cu intetire pe toti romanii. Acést'a ni-o impune datori'a publicistica, delicata si grava, cá impregiarile, in cari traimu.

Astadi candu miscarile electorale au inceputu pretutindeni, candu luptele intre partide si natiunalitati se incingu din nou pe totu intinsulu Ungariei si alu Transilvaniei, ni se impune mai multu cá ori si candu intrebarea: ce facu romanii?

Pentru a poté judecá bine atitudinea nóstra de faci'a, amu trebui se intrebamu mai antaiu ce amu facutu in trecutu, cumu ne-amu pregatitu pentru acestu momentu, in care datori'a ne chiama se continuamu lupt'a constitutionala spre recastigarea drepturilor nóstre?

Déca amu facutu pana acuma totu ceea ce ne-a statu in potintia in aperarea drepturilor nóstre, atunci cu atatu mai bine, cu atatu mai usóra ne va fi lupt'a in viitoriu, dér' déca amu negliatiu acést'a suprema datoria a nóstra in vreo directiune óre-care, atunci trebuie se ne coregamu errorile, se cautamu remedie pentru imbanatirea positiunei nóstre defensive.

Adeverulu acest'a ilu simte astadi fiecare romanu conscientos. Cestiunea cea mare inse este, ca óre déca s'a comisu vreo eróre, unde este a se cautá. De cumva nu amu mersu bine, de stamu poté chiaru reu, cine pórtá vin'a, pe cine se acusamu mai antaiu?

Cu adéca intristare amu observatu, ca multi chiaru dintre cei mai inteligenti fii ai natiunei nóstre in impacienti'a loru de a vedé unu resultat dobanditu, cauta reulu tocmai acolo unde nu este séu unde este in mesura multu mai mica. Ei facu, spre a ne folosi de-o asemenare, cá acelu dentistu, care, fiindu prea imprastiatu cu gandurile sale séu intindu-se prea tare in impacienti'a s'a, scóte pacientului dintele celu bunu si pe celu reu i-lu lasa in gura.

La o asemena procedura se poté asteptá natiunea nóstra din partea acelor'a, cari fiindu prea preocupati de momentu, trecu cu vederea adeverat'a buba, care cere categoricu catu mai grabnic'a leuire. Ei punu adeca, incatu privesce s. e. pe romanii din Transilvani'a, pondulu celu mai mare pe form'a, sub care s'au luptatu acesti'a pana acuma, nu pe lupta insusi, pe decursulu si dirigerea ei, ei dicu, ca asianumit'a politica a „passivitatii“ e de vina la tóte, ca déca nu ar' fi fostu adoptatu acestu modu de resistintia, ar' fi esitu lucrulu cu totulu alt-feliu, multu mai in favorulu romanilor, si altele de feliulu acest'a.

Nu dicemu, ca nu poté se se arate in cursulu luptei necesitatea de a schimbá incatu-va tactic'a, — aceste tóte sunt numai cestiuni formale si bun'a loru resolvire depinde dela organizatiunea interna a partidei séu poporului respectivu. O asemena cestiune este si aceea, ca in ce modu se se se faca resistintia, prin abtinerere totala séu partiala, alegédu adeca, cá apoi deputatii alesi se protesteze. Nu vomu atinge aci nici marea cestiune principiará a aperarei drepturilor fundamentale, pe cari se baséza cerintele natiunei, cestiunea principiiloru nestramutabile ale programului nationalu, — vomu dice numai, ca óre nu ar' fi mai bine se marturisimu in tóta sinceritatea animei, cumu o cere gravitatea momentului luptei nóstre pentru esistencia, ca déca s'au facutu gresieli in trecutu, noi toti suntemu de vina, pentru-ca acolo, unde amu trebuitu se

procedemu in strinsa unire si cu energi'a cea mai mare póte ne-amu divisatu, amu intriguatu unii in contra altora, séu ne-amu aretatu mai multu ori mai puçinu indiferenti. La tóta intemplantia potemu dice cu cugetu curatu toti, atatu romanii transilvaneni, catu si cei din Ungari'a, ca in cesti diece ani din urma amu pecatuitu multu in contra postulatelor de strinsa solidaritate natiunala, fara de care nu potemu portá cu succesu nici unu feliu de politica.

Pe Transilvaneni in specialu 'i conjuramu se nu se lase a fi conturbati in cugetarea loru matura si seriósá de unele succese numai aparente, se nu créda, ca déca ar' schimbá atitudinea in afara voru poté se imbanatíesca starea natiunei, se nu se abata dela spiritulu politice stamosiesci. Nu in afara, la noi acasa, in sinulu natiunei nóstre trebuie se schimbamu tactic'a, aci trebuie se ne reinoimu sangele, se ne otelimu braçiele pentru noue lupte. Pana nu vomu fi tari in intru, nu poté fi vorba de conciste in afara.

Ocuparea insulei Cipru.

Ocupari, necesari fara finitu! Déca ar' mai durá inca cateva septemani congressulu, n'ar' mai remané nici o provincia turcésca, care se nu fia ocupata de catra vre-una din marile poteri. De astadata inse nu 'i vorba de unu mandat, cá acela datu Austro-Ungariei de catra congressu, ci de-o ocupare cu consimtiementulu Turciei, de-o conventiune de cea mai mare gravitate inchiaiaa intre sublim'a Pórtá si Angli'a. Lucrulu adeca s'a petrecutu asia: Diuariulu anglesu „Daily Telegraph“ aduce scirea despre inchiaierea unu tractatu de aliantia defensivu anglo-turcescu audaugédu, ca Turci'a s'a invoitu a cedá insul'a Cipru Angliei, pentru cá acést'a se póta eventualu aperá mai lesne Turci'a asiatica. Mai toti s'au indouitu la inceputu de adeverulu noutatii lui „D. Telegraph“, Cu atatu mai mare a fostu dér' surprinderea si mirarea reprezentantiloru anglesi, candu la interpelarea siefulu opozitiunei lordului Hartington in siedinti'a din 8 Iuliu a. c. a constatatu ministrulu Cross, ca scirea adusa de diuariulu mentionatu corespunde in totalitatea ei adeverului.

„Tractatulu defensivu cu Turci'a, — dise ministrulu Cross — l'amu subscrisu cinci dile dupa conventiunea cunoscuta anglo-russésca dela 30 Maiu. Ambassadorulu anglesu din Constantino-polu Sir Layard are mare méritu la realizarea lui. Acestu tractatu, care e conditionatu, dice, ca déca Russi'a va capeté Batum, Ardahan séu Kars séu fia si numai un'a din aceste cetati, si déca Russi'a va incercá in viitoriu a mai luá vreo parte din teritoriulu asiaticu alu Turciei, Angli'a se indatoréza a dá ajutoriu sultanului spre aperarea s'a. Pentru cá Angli'a se introduca pe acelu teritoriu reformele necesarie, ce se voru aflá de bune de catra ambele poteri (aplaude, illaritate); si pentru cá Angli'a se póta realizá acést'a problema, Sultanulu se indatoréza, a concede ocuparea Ciprului de catra Angli'a. In casu, candu Russi'a va redá vreedata Pórtai teritoriulu castigatu prin resbelulu din urma in Asi'a, conventiunea nu mai are valóre si Angli'a evacuéza insul'a Cipru. Deórece inse acuma s'au implinitu conditionile, pe cari se baséza conventiunea, Pórt'a a datu unu fermanu cu impoternicirea, cá Angliei se i se dè insul'a Cipru, pe care o póte luá neamenatu in posesiune.“

Angli'a a doveditu prin conventiunea memorata cu Pórt'a, ca déca tóta politic'a astadi nu este, decatu o afacere de precupeti, déca „ghesieftulu“ este principiulu de capetenia in relatiunile internatiunali, ea (Angli'a) se pricepe mai bine la elu cá ori-care alta potere. Pre candu dnii Bismarck si Gorciacoff 'si rideau in punnu de satisfacuti in laintrulu loru, ca au potutu prinde cu cleiu pe Angli'a, lordulu Beaconsfield avea deja

in buzunariu fermanulu, prin care inalt'a Pórtá, dandu Angliei o frumósá si bogata insula, se pune totodata sub protectiunea ei. Da, s'a potutu pe-trece unu faptu politicu atatu de insemnatu si departe batatoriu, fora cá intieptii delegati ai Congressului si prea intieptulu loru presiedinte Bismarck se aiba macaru cea mai mica idea. Si inca ce se mai vedi, guvernulu anglesu declara prin organele sale de publicitate, ca a publicatu conventiunea inchiaiaa cu Pórt'a cu intentiune inainte de a se finí congressulu si inainte de a se subscie tractatulu dela Berlinu, pentru cá marile poteri se afe despre esistintia „ghesieftului“ anglo-turcescu si se nu póta mane poimane Russi'a séu alta potere atacá validitatea decisiuniloru congressului cu cuventu, ca nu i-ar' fi fostu cunoscutu tractatulu secretu, privitoriu la cestiunea insulei Cipru.

„Nu-i pentru cine se gatesce, ci pentru care nimeresce“, dice proverbiulu romanescu. Angli'a a tromfatu politic'a celoru lrei imperatii, prin aceea, ca s'a facutu protectorulu legitimu alu Turciei. Russi'a se credea aprópe de visurile ei seculare, sperá, ca, dupa-ce a datu lovitur'a de mórte imperatiei musulmane, nu voru trece multi ani si va fi mostenitórea ei in Asi'a cá si in Europ'a. Conventiunea anglo-turcésca inse a fostu o teribila des-teptare din aceste frumósé visuri. Angli'a facédu-se protectórea Turciei, va fi in viitoriu adeverat'a potere domnitória in Orientu, Sultanulu a alergatu sub scutulu reginei Marei Britanie si a imperatesei Indiei, care a luatú asupra-si angagiamentulu a pazi, cá si celui din urma soldatu turcescu se nu i se atinga nici macaru perulu din capu. Russi'a, cu totu sangele versatu, cu tóte victoriele sale nu a potutu se dobandésca unu succesu atatu de mare cá Angli'a. Bismarck si Gorciacoff au sciutu se despóie mic'a Romania de o bucata din patrimoniulu seu stramosiescu, dér' nu au sciutu se se ferésca de vicleni'a perfidului Albionu.

Conventiunea, cu care a surprinsu guvernulu anglesu pe delegatii congressului, a trebuitu se faca prin urmare cea mai rea impressiune asupra loru. Se pare, ca Bismarck, „samsariulu de omenia“, si Gorciacoff voiescu se-si ascunda numai consternarea si mani'a asupra conventiunei anglo-turcesci prin aceea, ca 'si dau silintia a miciorá importantia ei, candu declara prin organele loru, ca cestiunea Ciprului nu va schimbá nimicu in decisiunile congressului, deórece nu privesce tractatulu dela San-Stefano, ca Beaconsfield a facutu acést'a acuisitiune numai „spre a nu merge cu manile góle“ dela Congressu. Dér' si in Franci'a si in Itali'a mai cu séma a facutu sange reu noulu „ghesieftu“ anglesu. Francesii si italianii au interesse mari si vitali in marea mediterana, pe care le vedu periclitare prin predominarea influintei anglese. Franciei 'i e si de Egiptu, pe care Angli'a a pusu de multu ochiulu. Ceriulu politicu incepe dér' a se intunecá din nou tocmai in momentulu subsemnarei pacii dela Berlinu, a careia durata nu va fi nici macaru atatu de lunga, cá a tractatului dela Paris.

CONGRESSULU DIN BERLINU.

Actele si discursurile plenipotentiariloru A. S. Principelui Carolu I alu Romaniei.

Berlinu, 1/13 Iuniu 1878.

Altetiei Sale

Principelui de Bismarck, presiedinte alu Congressului.

Altetia!

Subsemnatii, ministri ai Inaltimei Sale Principelui Romaniei, avendu si deplinu imputernicirile Sale, au onórea de a se adressá catra Altetia Vóstra, spre a o rogá, cá se supuna la Escelentiele Loru Plenipotentiariloru Mariloru Poteri a loru cerere, de a fi admisi in sinulu Congressului, spre a espune si aperá acolo drepturile tierei loru.

Subsemnatii, basati pe spiritulu de dreptate si pe buna-vointia, cu care Europ'a s'a aretatu pururea catra

Romani'a, cutéza a sperá, ca Marile Poteri voru binevoí a'i ascultá mai înainte de a delibérá asupr'a intereselor romanesci.

Rogamu pe Alteti'a Vóstra se binevoiesca a primí omagie adencului respectu, cu care avemu onóre de a fi ai Altetiei Vóstre prea plecati si supusi servitori.

Subscrisii: I. C. Bratianu, M. Cogalnicénu.
Berlinu, 12/24 Iuniu 1878.

Altetiei Sale

Principelui de Bismarck, presiedinte alu Congressului.

Domnule Presiedinte!

Subsemnati, spre a dá urmare cererei, ce'si au luat libertatea de a adresá Altetiei Vóstre la dat'a de 1/13 curentu, au onóre de a ve presentá, spre a fi supusi inaltei Adunari presidata de Alteti'a Vóstr'a, alaturatulu memoriu, in care se afla resumate puncturile, ce Romani'a solicita a fi primite de Europ'a, intru ceea, ce o privesce pe dens'a.

Esprimandu din nou speranti'a, ca nu se va lua vre o decisiune in privinti'a Romaniei mai înainte, cá subsemnati, plenipotentari ai Inaltimei Sale Domnitorului Carolu I, se fia ascultati, venimu a rogá pe Alteti'a Vóstr'a de a binevoí se primésca espressionea preinoita a simtiementelor de pré inalta consideratiune si de pré adencu respectu, cu care avemu onóre de a fi ai Altetiei Vóstre etc. etc.

Subscrisii: I. C. Bratianu, M. Cogalnicénu
(Aci urméza „Memoriulu publicatu“
deja in Nr. 40 alu „Gaz. Trans“.)

Excelentiloru Loru domnului Bratianu si domnului Cogalniceanu, etc. etc. etc.

Principele de Bismarck, cancelariu alu Imperiulu, conformandu-se unei decisiuni a congressului luate in sediinti'a de astadi, are onórea de a insemiinti'a pe Excelentiele Loru D. Bratianu si D. Cogalniceanu, ministri ai Inaltimei Sale Principelui Carolu alu Romaniei, ca congressulu sta gat'a a ascultá, in sediinti'a otarita pe Luni, 1 Iuliu (la 2 ore), comunicatiunile ce Excelentiele Loru ar' avé a'i face din partea guvernului Loru.

Berlinu, 28 Iuniu 1878.

Siediinti'a din 19 Iuliu (1 Iuliu) 1878.

Cuvintele rostite de d. Cogalnicénu, ministru alu afaceriloru straine alu Romaniei.

Domniloru plenipotentari!

Mai înainte de tóte tienemu a multiami congressului din totu sufletulu, ca a binevoitu a asculta pe delegatii romani, in momentul de a desbata asupra Romaniei. Acest'a e unu nou titlu adusu de Europ'a peste cele ce de multu inca i-au atrasu recunoscinti'a Natiunei romane, si acésta unanima dovada de bunavointia ne pare a fi unu fericitu auguru pentru succesulu causei ce suntemu chiamati a apera d'inaintea domnieloru vóstre.

Nu ne vomu mai opri asupra evenimentelor, in care ne-amu aflu dusi, cá prin nevoile unei fortie majore. Vomu trece asemenea cu tacere si asupra faptelor militare, la care amu luat parte si asupra faptelor diplomatice, la care parte nu ni-s'a facutu. Amu avutu ocaziune mai d'inainte a constata, ca periodulu tratatiloru ne-a fostu mai puçinu priintiosu de catu noroculu armelor.

Ne vomu marginí dér' a espune drepturile si dorintiele tieriei nóstre, pe bas'a resumatulu presentatu in Memoriulu, ce amu avutu onóre de a supune de curéndu congressului.

I.

Noi credemu, ca dupa dreptate, nici o parte a teritoriului ei actualu nu trebuie se fia deslipita de Romani'a.

Reinapoierea unei parti din Basarabi'a, catra principatulu Moldovei, prin tractatulu dela 1856, a fostu unu actu de dreptate din partea Europei. Ca-ci trunchiarea de la 1812 nu potea se se indreptatésca nici prin faptul nici prin dreptulu de cucerire.

La 1812, Basarabi'a facea parte dintr'unu principatu, a carui autonomia fusese solemnu marturisita de tóte tratatele ce se incheiasera mai înainte intre Imperiele Russu si Otomanu. Mai cu séma tratatulu dela Cuciuc-Cainardji recunoscuse Domniloru Moldovei si tieriei Romanesci calitatea de suverani si stabilise, ca Basarabi'a face parte din Moldov'a.

Asia dér' ea era o tíera romanésca, cu institutiuni si legi romanesci, fórté lamuritu pastrate de Majestatea S'a Imperatulu Alesandru I. Acestu respectu alu vechei nationalitati era formulatu in rescriptulu imperialu, care confirma organizatiunea administrativa si judecatorésca ja acestei provincie in urm'a alipirei sale de Russi'a, fara cá se se faca acolo cea mai mica deosebire intre Basarabi'a de josu si cea de susu.

S'au cercatu unii de a conchide, ca Basarabi'a era unu tienutu turcescu séu tataru din uniculu faptu, ca otomanii tieneau trei cetati intr'ensa. Dér' istori'a tieriei Romanesci presenta si ea o anomalia de acelasi felu; cetati turcesci au fostu multu timpu si intr'ensa; nu ese inse dintr'acést'a, ca tier'a romanésca se fia fostu vr'odata tíera turcésca.

Nici la 1878, precum nici la 1812, nu se póte cere Romaniei Basarabi'a pe bas'a unui faptu séu unui dreptu de cucerire. Ea apartiene unui principatu, pe care insasi Russi'a, in totu cursulu ultimulu seu resbelu cu imperiulu turcescu, l'a privitu si l'a tratatu, cá pe unu statu independentu si aliatu.

De altmintrelea, chiaru dela incéputulu campaniei,

Russi'a a incheiatu cu Romani'a o conventiune, prin care i-a garantatu fórté lamuritu integritatea actuala a teritoriului romanescu.

Acésta garantia se ceruse si se acordase atunci, pe candu nu era cestiune de catu despre trecerea armatelor imperiale prin Romani'a. S'ar' fi crediutu, ca ea are se se intemeieze cu multu mai bine in diu'a, candu la chiamarea insasi a Russiei, concursulu natiunii romane devenia mai positivu si se prefacea intr'o efectiva cooperatiune militara, intr'o completa aliantia. Intr'adeveru ostile nóstre au combatutu alaturi cu trupele russesci. Déca nu este unu titlu spre a ne cresce, apoi de sicuru nu este nici unulu spre a ne scadá.

In lipsa de ori-ce altu dreptu, conventiunea dela 4/16 Aprile 1877, care póta subscrierile si ratificatiunile cabinetului imperialu, ar' fi de ajunsu spre a ne pastra o regiune insemnata a Dunarii, cu care e legata fórté strinsu prosperitatea comerciale a Romaniei.

S'a invocatu, spre a sustiené retrocedarea Basarabiei, amintiri de gloria si de isbandi militare. Dér', intr'unu asia lungu siru de resbóie, armatele russesci s'au distinsu pe multe campuri de bataia si 'si-au preamblatu glori'a pana sub zidurile Adrianopolei, Si, cu tóte acestea, nu li se recunósce unu dreptu de proprietate asupra regiunii Balcaniloru.

S'au mai pusu înainte si consideratiuni de recunoscinti'a. Romani'a scie se'si implinésca datoriile de multiamire; ea a doveditu acést'a totdean'a. Ea nu'si uita nici istori'a nici numele binefacétoriloru ei; ea einstesce, in Catherina-cea-Mare si in Nicolae I, pe generosii faptuitori ai tratatelor dela Cainardji si dela Adrianopole. Dér' ea 'si aduce totodata aminte si de tóte acele sacrificii, pe care si le-a impusu pentru marirea, isband'a si glori'a Russiei. Ea nu póte uitá, ca dela Petru-celu-Mare pana in diu'a de astadi ea a fostu, pe rendu si simultaneu, bas'a operatiuniloru militare ale Russiei, granarulu, unde se aprovizionau armatele ei, chiaru atunci, candu ele operau dincolo de Dunare, si teatrulu pré de multe ori alesu chiaru de Russi'a pentru cele mai grósnice sdrumicari. Ea tiene minte in fine, ca la 1812 a perdutu in folosulu Russiei jumetate din Moldov'a, adeca Basarabi'a din Prutu pana in Nistru.

II.

Ceremu, cá pamenturile Romaniei se nu fia supuse la unu dreptu de trecere, pe catu timpu va tiené ocnpatiunea armatelor russe in Bulgari'a. Si, intr'adeveru, Dunarea si Marea presenta acestoru armate cele mai inlesnite si cele mai puçinu costatórie cali de transportu si de comunicatiune. Dupa atatea incercari Romani'a are trebuintia de unu repausu absolutu, cá se'si indrepteze stricatiunile produse de resbelu. Rea conditiune pentru indeplinirea acestei lucrari reparatórie si pentru liniscirea tieriei nóstre ar' fi ambletele printr'ens'a ale unei armate straine.

III.

Ne pare, ca ar' fi dreptu, cá pe bas'a titlurilor ei seculare, Romani'a se reintre in posesiunea insuleloru si a gureloru Dunarei, cuprindiendu-se intre acestea si insul'a Sierpiloru. Acésta inapoiare ar' fi numai o drépta restabilire a dispositiuniloru originarie, prin care Marile Poteri incredintiase Principatelor Dunarene la 1856 paz'a libertatiei Dunarei la gurile ei.

IV.

Avemu temeinic'a sperantia, ca Romani'a va primí dela guvernulu Imperialu alu Russiei o despagubire de resbelu, proportionata cu ostirile ce dens'a a pusu in miscare. Ni se pare, ca este cu totul dreptu, cá despagubirile stipulate si obtienute de Russi'a in numele diferiteloru state aliante se fia impartite dupa mesur'a contingentulu militarulu datu de fiecare dintre beligeranti. Principiulu acestei impartiri guvernulu imperialu l'a recunoscutu si staruiesce a'lu aplicá in folosulu Serbiei si Muntenegrului. Romani'a este si dens'a in dreptu de a cere acelasi beneficiu. In adeveru, fiindu silita se tiená fórté multu timpu armat'a s'a mobilitata spre a preintimpiná impregiurari amenintatórie, ea a avutu sub stéguri, atatu cá armata de reserva, catu si cá ostire activa, mai multu de 70,000 ómeni. Osebitu de acést'a ea a incercátu perderi insemnate: orasielie ei si totu malulu Dunarei au fostu bantuite de bombardari; caile sale de comunicatiune s'au ruinatu; materialulu seu de resbelu s'a stricatu.

Despagubirile datorite pentru aceste felurite daune s'ar' cuveni se fia reportate asupr'a indemnitatii totale, ce s'a alocatu guvernulu Imperialu alu Russiei, ér' modulu respunderei loru ar' fi se se reguleze de Congressu, dupa cumu va socotí mai bine.

V.

Romani'a are deplina incredere, ca independenti'a ei va fi recunoscuta definitivu si pe d'intregu de catra Europ'a. Pe leng'a dreptulu ei celu vechiu, alu carui principiu fusese scalciatu prin restelmaciri istorice, astadi vine se se adauga titlurile, pe care ea le-a improspetatu séu le-a intineritu pe campurile de bataia. Diece mii de romani au caditu in giurulu Plevnei, cá se castige patriei loru libertatea si independenti'a.

Dér' tóte aceste sacrificia n'ar' fi de ajunsu cá se asigure Romani'a despre pacinic'a folosire a bunuriloru do-

bendite. Ea s'ar' simtí cu deosebire fericita si recunoscútoría, candu ar' vedé silintiele, prin care ea 'si a manifestatu individualitatea, respaltite cu o adeverata binefacere a Europei: acésta binefacere ar' fi garanti'a reala a neutralitatiei sale, care ar' pune-o in positiune de a dovedi Europatei, ca ea n'are alta ambitiune, decatu aceea de a fi pazitóra credintiósca a libertatiei Dunarii la gurile ei, si totu-deodata de a se aplicá la imbunetatirea institutiuniloru si la desvoltarea midiolóceloru ei materiale.

Acestea sunt, dloru Plenipotentari, espuse pe scurtu, dorintiele unui micu statu, care nu crede a fi meritatu mai puçinu din partea Europei, si care, prin organulu nostru, face apelu la dreptatea si la binevointi'a Mariloru Poteri, ai caroru eminenti Representanti sunteti.

(Va urmá.)

Sibiiu, 9 Iuliu st. n. 1878.

Domnule redactoru! Binevoiesce, te rogu, a publicá in celu mai de aprópe numeru alu stimabilulu d-tale diuariu convocarea alaturata /. si a primí incredintiarea destinsiei mele stime.

Petri.

Conferinti'a electorala.

Sambata la 8/20 Iuliu a. c. va avé locu aici in Sibiiu o conferinti'a generala a romaniloru investiti cu dreptulu de alegere la diet'a tieriei. Ceea ce se aduce la cunoscinti'a tuturor romaniloru alegatori din patria, invitandu-i prin acést'a, cá se binevoiesca a luá parte la acea conferinti'a in numeru catu se póte mai mare si celu puçinu cate unulu din fiacare cercu electoralu locuitu de romani.

Datu din clubulu membriloru romani ai representantiei municipiului Sibiiu.

Sibiiu, 9 Iuliu n. 1878.

Nicolau Popea m. p.,
presiedinte.

V. Petri m. p.,
notariu.

III'a-muresiana, la finea lui Iuniu st. v. 1878.

Onorate dle Redactoru! Triumfulu poetulu romanu reportatu cu „Canteculu ginteil latine“, a implutu si animele nóstre de bucuria si mandria nationala, — dreptu ce i-amu adressatu urmatori'a telegrama:

„Domnului Vasilie Alecsandri

Gar'a Mircesci (Romani'a).

Felicitarile nóstre pentru triumfulu reportatu cu „Canteculu ginteil latine“. Traiesca latinismulu.

Romani din valea III'a-muresiana, prin
Alesiu Olariu sen.“

Iubitulu nostru poetu a avutu gentileti'a a ni tramite urmatoriulu respunsu:

„Domnului Alesiu Olariu

Maros-Ilye.

Felicitarile din „Muresiu“ m'au bucuratu multu. Retramitu tuturor fratiesci multumiri. Traiesca romanismulu.

Alecsandri.“

Ve rogu deci, publicati si acéste acte de mandria nationala, se se scia, ca nu este sufletu de romanu, in partile nóstre, care se nu aplaude si se nu speredie multu dela acelu triumfu.

Unulu in numele mai multora.

Instructiunea publica in Romani'a.

Multu s'a facutu in Romani'a pentru instructiunea publica, dér' mai multu a remasu inea a se face. Fratii nostri de dincolo fiindu fragmentati necontentitu de lupte politice, nu au datu pana acuma invetiamentulu publicu acea ingrigire neobosita, care o pretinde timpulu, o pretindu mediolócele bogate ale tierii. . . De unu timpu incóce inse interesulu pentru scóle a devenitu indiceitu mai mare si cresce pe di ce merge, ceea-ce constatamu cu mare satisfacere si bucuria. „Romanulu“ da espressione intr'unu articulu intitulatu „Reforme in invetiamentulu publicu“, convictiunei ce a patransu astadi tóte paturile societatii romane prin urmatoriile cuvinte:

„Invetiamentulu e temeulu tutuloru celorlalte institutiuni. Fara invetiamentu nu e nici libertate, ca-ci nu e lumina si libertatea e radi'a cea mai curata a luminii. Fara invetiamentu nu e moralitate, ca-ci in intunerecu consciinti'a nu póte deosebí binele de reu. Fara invetiamentu nu e viitoriu, ca-ci viitorulu e radicarea treptata a natiuniloru spre sciintia, spre progressele ce le nasece sciinti'a, spre lumi'a, pe care invetiamentulu o resfrange asupra societatii. Fara invetiamentu omulu lucréza in desiertu, societatea se fragmenta intr'unu cercu inchisu de tóte partile, fara a poté produce nimicu, fara a poté vedé nici intielege ceva, fara a se desvoltá, macaru de-ar' avé cele mai frumóse aplecari.

„Asia fiindu, credemu, ca tóte silintiele ómenilor cu doru de tíera, cari se gandescu la viitoriu, cari voiescu, cá societatea se prospere, cari dorescu, cá institutiunile se produca tóte ródele ce sunt menite a produce, trebuie se se 'ndrepteze spre invetiamentu si ca toti si fiecare trebuie se se ocupamu de acésta mare cestiune. Parerea celui mai simplu dascalu trebuie se fia primita cu multamire, ca-ci progressulu este sum'a silintielor tuturor, mari si mici, si binecuventatu va fi acela, care va aduce, la edificiulu ce avemu de edificatu, o piétra séu chiaru unu graunte de nisip. Ce este panea pentru individu este si invetiamentulu pentru societati; ca-ci invetiamentulu este panea spiritelor, panea sufletelor, — este mai multu chiaru, este vieati'a generatiunilor. O generatiune lipsita de invetiamentu este o generatiune mórtá.

„Legile nóstre au stabilitu in materia de invetiamentu cele mai frumóse principii, cu care s'ar' poté falí statele cele mai civilizate; si pentru multi dintre aceia, cari negustorescu astadi independinti'a nóstra ar' fi de doritu se aiba inscrisu in fruntea constitutiunii loru principiu liberalu, care stralucesce in fruntea constitutiunii romane.

Este o datoría a face cá acestu principiu se corespunda catu mai multu cu faptele, dice mai departe numit'a fóia, si continua criticandu mai multu starea scóleloru din capitala si aretandu reformele, ce ar' trebui introduse cu urgentia. Cladirile liceeloru si gimnasieloru din capitala, dice, sunt fórt defectuóse si nu mai corespundu nicidecumu recerintieloru de faciá, apoi sunt prea departate de centru, de aceea ar' trebui se voteze camer'a fonduri pentru cladirea a 2 licee si 4 gimnasii in Bucuresti. „Avemu sute de biserici si n'avemu in capitala decatu o singura scóla primaria, cea dela Icón'a“, esclama „Romanulu“, dupa aceea arata, ca n'au dreptu aceia, cari dice, ca nu sunt bani; pentru alte cladiri la gare, la ministerii s. a. sunt bani de ajunsu, numai pentru scoli nu; s'au cheltuitu acumu doui ani 30,000 galbeni pentru infrumsetiarea teatrului nationalu, inse ministeriulu de p'atunci facea mai bine, déca cu acést'a suma cladea unu liceu. Economiele, dice, ce se facu cu scaderea invetiamentulu sunt ruinatorie s. c. l. — In adeveru, ce n'ar' poté face romanii de dincolo pentru instructiunea poporului, déca ar' porta in tóte o economia rationala?

Voci din Romani'a.

Deórece va mai trece inca catuva timpu pana ce corpurile legiuitórie romane voru luá o hotarire definitiva faciá cu decisiunile congressului, vomu inregistra tóte parerile mai remarcabile privitorie la atitudinea, ce ar' fi a se observá de catra romanii. Astadi reproducemu si a dou'a scrisóre adresata de catra dlu Balsiu diariulu „Press'a“ fiindu-ca desvolta ideile exprimate in cea d'antaiu si este interesanta din punctu de vedere nationalu romanescu. Ea suna asia:

„In consciinti'a individeloru cá si a popóreloru esista o córdá fórt simtibila, care nu se poté atinge cu o mana cruda, fora a produce dissonantiile cele mai neplacute. Este individualitatea omului, ce are consciinti'a de sine, individualitatea popóreloru, cari nu au caditu intr'o amortire completa. Acumu sieptedeci de ani dupa resbóiele cele mari ale lui Napoleonu se putea inca dispune de sórt'a popóreloru, se putea incorporá cutare natiune in cutare séu cutare statu, fora cá simtiulu publicu in Europ'a se se revolte in acésta idea. Pe atunci consciinti'a popóreloru parea intr'adeveru a nu se numerá inca intre factorii, de cari trebuie a se tiené socotéla. Erá timpulu, in care predomnieá inca acelu spiritu nivelatoriu, care se numeá ratiunea de statu, si popórele se alectuiu in state, fora a se tiené in séma nici ras'a, nici limba, nici religiunea.

„Inse tocmai acésta procedere arbitraria redesteptá schitei'a de viétiá in corpulu amortitu alu popóreloru. Abiá se pronuncia principiuu nationalitatiloru si consciinti'a popóreloru reinviua, principiuu se propaga cu iutiéla fulgerului. Si astfelu vedemu, ca in cele din urma decenii nici o fapta mare, nici unu evenimentu remarcabilu nu s'a in-deplinitu in viéti'a politica a Europei, fora cá principiuu nationalitatiloru se fi avutu partea s'a importanta in actiune. Tóte miscarile politice, ce s'au produsu in acestu intervalu de timpu, stau in legatura strensca cu acestu principiu, si tóte statele, fia mici, fia mari, au trebuitu se resimtia mai multu séu mai puçinu, directu séu indirectu, influinti'a s'a puternica. Acestu principiu s'a proclamatu pentru prim'a óra oficialu in tractatulu din Parisu si constituie poté punctulu celu mai importantu alu acelu actu internationalu, care va remané din acésta cauza cá unu monumentu neperitoriu in istori'a civilizatiunii si a dreptului gintiloru.

„Congressulu din Berlinu tinde a se reintórce la tim-

purile veaculu de midiolocu. In totu cursulu desbateriloru din Berlinu pacea din Parisu nici nu s'a pomenitu macaru cá basa a tractatulu actualu; faptu insemnatu, care probeza imens'a deosebire dintre spiritulu acelu tractatu si spiritulu, in care congressulu de astadi lucréza pentru stabilirea pacii. Press'a russa are cuventu, candu constata, ca s'a produsu o mare schimbare in opiniunile Europei; inse acésta schimbare s'a facutu in pagub'a dreptulu si in favórea nedreptatiei. Ar' fi fostu chiaru mai bine, déca tractatulu din San-Stefano s'ar' fi lasatu in vigóre, in tóta brutalitatea s'a, decatu se se puna in aplicare solutiunea actuala a congressulu din Berlinu. Celu puçinu poterile mari, curate pana acumu, nu s'ar' fi decretatu a servi interesele egoiste ale unei'a intre poteri, adeca ale Rusiei, si moral'a si consciinti'a popóreloru, opiniunea publica a Europei, ar' fi fostu scutite de lovitur'a, cei dau proprii sei reprezentanti.

„Din nefericire, lucrurile s'au urmatu altfelu. Turci'a se imparte, Romani'a se demembreza, intocmai precumu in congressulu din Vien'a din 1814 s'a demembratu Itali'a, fora a se tiené séma de diferinti'a de rase, de limbi, de religiune. Intocmai inse, precumu spiritulu si principiuu, care a dominatu la inchiaierea pacei dela Vien'a, n'au potutu durá multu timpu, totu astfelu nu potemu privi nici rezultatulu conferintieloru din Berlinu cá o opera durabila. Nu se poté, cá dreptulu, autoritatea tractatelor, grincipiuu nationalitatiloru, se nu se redestepte cu tóta amortirea, in care se afla acumu. Ele voru triumfá mai curendu séu mai tardiu, precumu au triumfatu totdeun'a in tóte timpurile.

„S'au veditu intr'adeveru tieri, ale caror'a fruntarii erau asiá de intinse, incatu stapanitorii loru poteau dice cu dreptu cuventu, ca sórele nu resare si nu apune in statele loru, si cu tóte acceste ele au caditu, au peritu. Aceste tieri erau locuite de rasele cele mai eterogene, cari nu erau legate intre densele nici prin limba, nici prin datine, nici prin obiceiuri. Alte state éra si cu populatiuni omogene, cá Prussi'a, Piemontulu, din mici au ajunsu mari si au dobanditu o putere durabila.

„Noi romanii posedemu o tíera, care se bucura asemenea de o populatiune omogena, precumu rare-ori se vede in alte state. Aceeasi limba, aceleasi datine, aceleasi legi unescu pe locuitorii tuturoru districtelor: faptu, care constituie unu avantaju importantu, si care a fostu recunoscutu totdeun'a de stramosii nostri. Tóta staruinti'a loru, tóte tendintiele loru nu aveau altu scopu, decatu a conservá nationalitatea nóstra in tóta puritatea ei. Pentru aceea se fereau, inainte de tóte, de a intrá in legaturi cu domni'a russa. Se temeau cá nu cumva nationalitatea nóstra se se pérdisa, se se contopéscu cu ras'a cea mare a slaviloru. De mai bine cá de unu secolu tóte miscarile nóstre politice, tóte actiunile nóstre au fostu inspirate de aceste temeri, de acestu modu de a vedé lucrurile. Totdeun'a si pretutindenii gasimu aceeasi idea: temerea de cotropirea slaviloru, lupt'a pentru conservarea romanismulu. (Va urmá.)

Cetimu in „Romanulu“:

„Diuarulu „Nou'a pressa libera“ publica in unulu din ultimele sale numere o corespondintia din Bucuresti, atatu de nedrepta, atatu de neintemeiata si atatu de ofensatoria pentru Domnulu Romaniei, incatu chiaru a reproduce óre-care parti din acea corespondintia, spre a le combate, este a fi puçinu condescendentu catra capulu statulu. Ne vomu margini a spune, ca corespondentulu fóiei vienesse cauta a aruncá asupra Domnitorulu responsabilitatea retrocederii Basarabiei si pretinde, ca intru acést'a ar' fi urmatu politica, ce i-s'ar' fi dictatu dela Berlinu. A protestá cu indignare, in contra acestei odiose acuzari, este a dá o atentiune nemeritata unor asertiuni de o culpabila usiurintia.

„Toti Romanii si lumea intréga au fostu martori la dovedile de patriotismu, de devotamentu nemarginitu catra patri'a s'a, date de capulu statulu si de comandantulu supremu alu ostiriloru romane, dela inceputulu resbelulu pana acum, atatu in dilele de victoria, alaturi, c' unu aliatu, ce se credea pe atunci sinceru, catu si in urma, in dilele de amara deceptiune, candu natiunea a trebuitu se redice cu energia vocea in contra aliatulu din ajunu.

„Purerea cu natiunea si in capulu ei, purerea de constitutionalismulu celu mai scurpulosu, de candu a inceputu epoc'a mareloru fapte si mareloru incercari, Domnulu tieriei a ascultat numai bataiele animei natiunii spre a-si regulá portarea s'a politica; si in acésta portare a fostu totdeun'a in celu mai perfectu acordu cu guvernulu seu; niciodata n'a impusu guvernulu, dupa cum dice corespondintele fóiei vienesse, o vointia, care n'ar' fi fostu si a ministriloru sei; niciodata n'a lasatu sepetruna in midiolocu consilieloru romanesci si patriotice vreo inriurire straina, contraria simtiementulu unanimu alu tieriei.

„Resistenti'a in contra nedreptatii a fostu cuventulu seu de ordine, cá si alu tieriei intregi si prin acestu cuventu elu a sustienutu neincetatu, chiaru la Berlinu, pe reprezentantii natiunii romane, fara unu momentu de indoiéla, fara unu momentu de siabitiune.

„Déca o tíera a avutu vr'odata dreptulu de a se mandri de purtarea si de atitudinea domnulu ei in dilele de periculu, acea tíera este Romani'a. Presentulu si viitorulu facu si voru face lui Carolu I acésta dreptate, orice ar' poté se dica cate unu ratecitu si necunosctoriu de lucruri.

Diverse.

(Albumulu femeiloru frumóse.)

Intre 16 si 26 Augustu va avé locu congressulu anthropologicu in Parisu. Pentru acestu congressu se prepara unu albumu, care se contiena fotografiile celoru mai frumóse femei din tóte natiunile Europei. Dilele aceste a fostu provocatu Pulszky din Budapest'a a aduná fotografii de ale „admirabileloru unguóice“ pentru albumulu internationalu. Pulszky róga in urm'a acést'a pe toti adoratorii frumusetieloru ungare ai adressá fotografiile loru pana la 30 Iuliu (Cancelari'a Museulu). Elu spera, ca astfelu va dovedi, ca frumseti'a femeiloru ungare poté concurá cu tóta lumea. Óre ce efectu ar' face la Parisu si unu Albumu de romance frumóse?

(Siahulu Persiei in Vien'a.) Nasr-Eddin siahulu Persiei supranumitu „regele regiloru“, „fiulu sórelui“, centrulu universulu“ séu mai bine disu: „buriculu pamentulu“ a sositu Vínerea trecuta, in reintórcerea s'a dela espositiunea din Paris, la Vien'a unde a fostu primitu cu tóte onorurile ce i se potu numai face unui potentatu. Maj. S'a imperatulu l'a intimpinatu la gara, unde se aflá asediata o compania de onóre, care a intonatu marsiulu persianu. Siahulu fú condusu apoi in apartamentele sale in o trasura a curtii cu 6 cai, in care la steng'a siedea imperatulu. Vreo 40 salóne s'au pusu la dispositiunea siahulu si a suitei sale in palatulu imperatescu. Sambata a fostu unu prandiu de gala la curte si o representatiune festiva in teatru de opera. Poporatiunea Vienei cu curiositatea ei caracteristica se ocupa multu de persón'a Siahulu si mai cu séma de diamantele sale, intre cari unulu este din cele mai mari ce esista. Se vorbesce ca Siahulu pórtu cu sine o suma enorma de bani totu in auru. S'a observatu, ca tesauriarulu seu a transportatu la palatu 25 laditie legate cu feru. Se dice ca fiecare din ele contiene 15,000 ruble de auru. Trebuti-tiele Siahulu si reclama multi „bani merunti“ Numai socotéla hotelulu unde a locuitu in Paris (Grand Hôtel) s'a urcatu la 76,000 franci, prin urmare cam la 3451 franci pe di pentru 32 persóne. In Fontainebleau unde siahulu facú o excursiune i s'a prezentatu pentru o singura di o socotéla de 14,200 franci, care a fostu redusa apoi dupa multe negociari la 8000 franci. In socoteala erá trecutulu intre altele: pentru flori 1500 franci, 1 sugara 5 frazei, 4 odai 200 franci, 12 perseci 120 franci, unu pepine 60 franci, trei birji 800 franci s. a. Deca tóte socotelile voru fi asia, apoi cele mai multe din laditiile acele cu bani se voru întórce góle in Persi'a. Dér' cei pasa Siahulu! Elu are supusi destui si acesti'a trebuie se imple earasi laditiile, apoi móra macaru si cu miile de fóme.

(In sul'a Cipru) este un'a din insulele cele mai mari la marginea ostica a Marei mediterane, faciá de litoralulu Cilicie si alu Suriei, c'unu arealu de 250 miluri patrute si a fostu din timpurile cele mai vechi renumita cá fórté roditória, bogata de mineralii si cu porturi minunate. Paduri intregi de cedrii, pini si cupresi o infrumsetiéza. In midioloculu ei se redica muntele Olimpu (nu acela, unde au domnit dieii) numitu si Monte-Croce de 6168 urme inaltu. Numerulu locuitoriloru ei a fostu in evulu mediu de 1 millionu, acuma abia e de 200,000, intre cari a 5-a parte mohamedani, ceilalti chrestini. Limba predominantia e cea grecésca. Ciprulu e renumitu si prin padurile sale de maslini si mai cu séma prin vinulu seu. Capitala Nicosi'a séu Leucosi'a are 15,000 locuitori si e resiedinti'a unui metropolitu grecu independentu si a unui episcopu armenescu. Orasiile litorale mai insemnate sunt la sudu Larnaca, resiedinti'a consilierulu cu 5000 locuitori si la ostu Famagusta. Inainte cu 3 secole pana a nu intra in posesiunea turciloru Ciprulu era stapanitu de venetiani. Cei

d'antai stapanitori ai insulei au fostu fenicienii, apoi grecii, persianii, egiptianii, romanii, bizantinii, arabii, francii, venetianii, turcii — si acuma o voru stapani anglesii.

(Unu abate milionariu.) Mare senatiune facu in tota Italia si in afara scirea, ca unu abate italianu din Neapole, anume de Mattia jucandu la loteria a castigatu nu mai puinu de doue milioane. Guvernulu, se intielege, nu-i placu tota acesta afacere, era unu casu unic ne mai intemplatu, ca unulu se castige o suma atatu de mare. S'a facutu der' cercetare, inse nu s'a potutu constata nici-o neregularitate. Guvernulu in fine a numeratu 2 milioane abatelui. Acesta indata, ce se vedu cu banii in buzunariu, o luà la senatos'a, facundu-o calatoria in Europ'a. Departarea lui grabnica inse facu se se nasca din nou banuilele, ca totu lucrulu nu este curatu. Diuariele italiene sciu, ca judecatori'a in urm'a unei denuntiaru a ordonatu, ca preotulu de Mattia se fa urmaritu si a secuestratu sum'a de 750,000 franci, ce-o depusese elu in banca si in casa de pastrare dela Neapole. Déca denuntiatuinea este adeverata se va vedé, ca abatele a gacitu cele patru numere, dupa ce a cunoscutu rezultatulu tragerei. Toti sunt curiosi se afle cumu s'a potutu acesta, pentru ca se scie, ca dupa regulamentulu loteriei numerile ce sunt in jocu se inscriu intr'unu registru, care se espedeza sigilatu inainte de tragere la directiunea loteriei, unde remane inchisu intr'o cassa prevediuta cu trei incuiatorie, a caroru chei se afla in manile a trei persone diferite. De aci se vede, ca de Mattia, déca e culpabilu, trebuie se aiba numerosi complici. Mattia se afla acuma in Elvetia. Nu s'au gasitu parale la elu, elu a lasatu procura frate seu spre a lu prevedé la casu de trebuintia cu bani din sum'a depusa la banca. Loteria italiana a mai fostu odata victim'a unei fraude considerabile la Turinu. Complicii acestei fraude au fostu amplotiati de a-i loteriei, cari, in noptea dupa tragere, deschideau pe diuapoi cass'a sigilata din biurulu centralu, care contineau registrele si impleau cu numerele trase foitiele remase albe nescrise.

(Salariulu oficiariloru americani.) Éta cumu au fostu ficsate de curendu de catra camera representantiloru Statelor-Unite cu ocaziunea votarei proiectulu de lege privitoriu la salarisarea armatei (Army pay bill), lefile diferiteloru grade: Generalu in 10,000 dollari (52,000 franci séu 22,000 florini), generalulu de divisiune 8000 dollari, generalulu de brigada 6000 dollari; colonelulu 3000 dollari (15,750 franci); locotenentulu-colonelu 2500 dollari, maiorulu 2000 dollari; capitanulu (calare) 1800 dollari; fora calu 1600 dollari; locotenentulu (fora calu) 1400 dollari; sub-locotenentulu (calare) 1200 dollari; (fora calu) 1000 dollari. Salariulu sub-oficiariloru a fostu maritu in budgetulu anului acestuia: sergentulu-majoru (strajamesterulu) capeta acuma 24 dollari pe luna (131 franci), sergentulu 23 dollari, primulu cornistu 24 dollari, in locu de 22 si caporalulu 20 dollari in locu de 15, cumu capeta mai inainte. Va se dica caporalulu din statele americane capeta o léfa cá la noi sublocotenentulu. Acesta ne vomu poteau-o esplicá mai bine, déca vomu luá in consideratiune, ca pe candu la noi efectivulu armatei totu mai cresce, in statele americane se reduce din anu in anu. Americanii sunt ómeni practici, ei tienu numai atati soldati activi, cati le trebuiescu neaperatu pentru sustinerea ordinei. La ei reducerea efectivulu armatei a devenitu unu sistemu. Astfelu avendu soldati mai puçini, ii potu si salarisá mai bine. In 1875 efectivulu armatei Statelor Unite era de vreo 30,000 ómeni iurólati si aprópe 2000 oficieri; in 1876 elu este numai de 26,000 ómeni si 1500 oficieri,

Spre sciintia.

Editorulu Paulu Cieslar cu datulu 4 Iuliu a. c. ne incunosciantiaza, ca brosiur'a a dou'a din „Resbelulu orientale“ s'a confiscatu prin directiunea de politia din Gratiu. Nu scimu ce e caus'a confiscarei unei opere atatu de nevinovate.

Rogamu pre onor. abonati, se aiba patientia pana vomu cercá caus'a confiscarei si vomu scote brosiur'a de sub secuestru séu vomu dá a dou'a editiune.

Naseudu, in 8 Iuliu 1878.

Autori.

Belusiu, 27 Iuniu (9 Iuliu) 1878.

Stimate dle Redactoru! Marirea si victori'a reportata la Montpellier (odinióra Aquae-Sextiae, colonia romana) de marele si deapurarea renumitu, der' pré modestu poetu de dincolo de Carpati — Vasile Alesandri, de bunaséma a implutu cu mandria anim'a fiacarui romanu adeveratu. Acesta victoria gloriósa e cunoscuta acuma nu numai fiacarui romanu, ci chiaru lunei intregi. Prin ideile maretie si incantatorie cuprinse in „Canteculu ginte latine“ — se aflà demnu acelu cantecu a fi tradusu mai in tote limbele culte din Europ'a. Scriitoriulu acestoru orduri s'a incercatu — desi acumu premersu — a'lu reproduce in limb'a latina. Ve rogu der' cu tota onóra se binevoiti a o aduce in publicu acest'a reproductiune modesta in diuariulu pretiuitu celu redigeti. La acest'a Ve rogu nu din ostentatiune, ci pentru a me aretá, ca si pe mine m'a atinsu cu placere faim'a imbucuratori'a a triumfarii poetulu romanu, care triumfu e totodata si triumfulu romanimeii intregi.

Alu D-vóstre sinceru veneratoriu:

Demetriu Fekete,
cantoru si docinte.

Éta reproductiunea urmarita de cateva note esplicatíe:

A.

Celebres inter terrae gentes
Tum dices...¹⁾ magnas, tum potentes
Latina gens adest Regina,
Cui insidet stella divina,
Quae luxit, lucet luce rara
Per secula omnino clara;
Voluntas eius est processus,
Elate suos regit gressus.
Est gentium dux ceterarum
Et vera lux orbis terrarum.

B.

Est virgo pura gens Latina,
Nam mansuetudine divina
Ac est praedita vi Circaea...²⁾
Omnes dulces incantans ea,
Barbarus...³⁾, quo illa procedit
Lubens ei genua flectit.
Vivax est, pulchra et serena,
Nam rebus nullis est egena;
Paro sub coelo, in salubri
Aère et suave-olenti:
Imago illius refracta
Solis radiis, — ut intacta
Virgo — lavatur, ut divina
In aqua maris smaragdina.

C.

Latina gens est et opulens,
Multos thesauros possidens,
In quibus et eius sorores
Habent partes haud minores.
Tirannidem, si est fractura,
Et libertatem defensura,
Tunc est terribilis in ira,
Honestas eius exit pura.

D.

At in extrema illa die
Adsistens Deo de facie,
Interrogata Latina gens:
„Quid fecisti?“ in terra vivens,
Illa respondebit sonore
Et alti-sono cum clangore:
„O Domine! donec in mundo,
In orbe terrarum rotundo,
Eterno pro vero pugnavi —
Devote Te representavi.“

¹⁾ In locu de divites. ²⁾ Circaeus, a, um = farmecatoriu, si trage originea dela Circe, es, muiere renumita insastrata cu putere farmecatoria, fet'a lui Helios si Perse, a locuitu — dupa Odissea in promontoriulu Circello in Italia. ³⁾ Barbarus, a, um, aci e = (exter), a, um = exoticus, a, um = strainu, ce nu se tiene de marea ginte latina.

Cu 1-a Iuliu stilu vechiu se incepe unu nou abonamentu la

„GAZETA TRANSILVANIEI“
pentru semestrulu alu II-lea 1878 cu conditiunile din fruntariu.

Rogamu pe domnii aceia, a caroru abonamentu espira cu 30 Iuniu st. v., cá se grabesca cu reinoirea lui, cá se li sé póta tramite fói'a regulatu.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adresele dloru esacte, aretandu si post'a cea mai aprópe de loculu, unde locuiescu.

Sciri ultime telegrafice.

Bucuresci, 12 Iuliu. (Telegr. Gaz. Trans.) Corpurile legiutórie voru luá o hotarire definitiva numai dupa ce va fi impartasitu tecstulu oficialu alu tractatulu de Berlinu.

Berlinu, 12 Iuliu. Instrumentulu tractatulu de pace stabilitu de congressu este gat'a si contine 60 articuli.

Londonu, 12 Iuliu. „Biurulu Reuter“ anuntia dela 11 Iuliu: Representantulu Pórtel Samih si representantulu Marei Britanie Haring au proclamatu astadi luarea in posesiune a Ciprului de catra Angli'a.

Vien'a, 11 Iuliu. Comandantulu trupeloru de ocupatiune generalulu Philipovici s'a reintorsu din Boemi'a, se va reintórce pana in 15 in Croati'a.

Ministeriulu duce afacerile mai departe. Se dice, ca cu formarea viitoriulu ministeriu va fi incredintiatu guvernulu Tirolului comitele Taaffe.

Constantinopolu, 11 Iuliu. Lui „Politische Correspondenz“ i se anuntia: Intre Pórta si generalulu Tottleben au locu negociari, privitorie la retragerea trupeloru russesci din San-Stefano. — Russii nu voiesce se parasésca San-Stefano, pana nu voru predá turcii russiloru inaltimile ce domina Siuml'a si cetatea Varn'a. — Se dice, ca o comisiune russo-turcesca va stabili modalitatea de retragere a trupeloru russesci din Bulgari'a. — Negotiariile asupra ocuparei Bosniei si a Herzegovinei inca nu s'au dusu la finitu. — Situatíunea fugariloru in muntele Rhodope este dupa descrierea unui functiunariu consulariu anglesu desperata. —

MUNTII: Nemernicu, Piscu Leurdiei, Galm'a Secarei, Steós'a mica, Mirele, Zanóg'a mortulu, Zanóg'a ulita, Laculu rosii jumetate si Poienile lui Martinu, in numeru de 9, situati in judetiulu Prahov'a, plaiulu Comarnicu pana in hotarulu Transilvaniei, in drep-tulu comunei Sacelele, se dau cu arenda spre pasiune, si padurile de pe acesti munti spre taiere, cu incepere dela Santulu Dumitru 1878. Doritorii se potu adressá la subsemnatulu proprietariu in Pitesci.

6—10

N. Bratianu.

Pravurile purgative gazóse

dela Elópatak.

Cuprindu in sene partile constitutive chemice ale apelor renumite dela Elópatak.

Efectu deosebitu arata pravurile aceste in contra slabitiunii de stomachu, lipsa de apetitu, in contra galbinarii si tote bólele de apa séu hydropica, in contra trenjiloru, la doerri de besica, tiav'a udului, nisipu si pétra in ele, cathare cronice, infaturi, curgeri albe, ametiele, congestiune catra capu, peptu s. a.

Una dosa din pravurile aceste are efectulu cá 2 dose de pravuri ale lui Seidlitz.

Pretiuulu unei cutíie cu 12 dose este petotindene 80 cruceri m. a.

Cei, cari voru ale avé in depositu spre vendiare, primescu rabatu.

Depositulu generale se afla in BRASIOVU in apotheca lui GREGORIU SAVÁ.

Pretiuurile piatiei

in 12 Iuliu n. 1878

	Hectolitru. fl. cr.	Hectolitru. fl. cr.
Granu	fruntea . . . 9.40	Mazerea . . . —
	midilocu . . . 9.10	Lintea . . . —
	de diosu . . . 8.40	Fasolea . . . —
Mestecatu . . . 7.40	Cartofi . . . —	
Secara	fromósa . . . 5.80	Sementia de inu . . . 10.50
	de midilocu 5.40	1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu	frumosu . . . 5.10	Carne de vita . . . —.40
	de midilocu 4.90	„ de rimatorin . . . —.48
Ovesulu	frumosu . . . 3.10	„ de berbece . . . —.32
	de midilocu 2.90	100 Chile. fl. cr.
Porumbulu . . . 5.10	Seu de vita prospetu . 36.—	
Meiu . . . 6.40	„ „ „ topitu . . . —	
Hrisca . . . —		

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 13 Iuliu st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . . 65.10	Oblig. rurali ungare . 76.50
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu). 67.—	„ „ Banat-Timis. 79.—
Losurile din 1860 . 113 75	„ „ transilvane. —
Actiunile bancai nation. 837.—	„ „ croato-slav. 78.—
„ instit. de creditu 263.—	Argintulu in marfuri . 101.—
Londr'a, 3 luni. . 115 60	Galbini imperatesci . 5.52
	Napoleond'ori . . . 9.26 ^{1/2}
	Marci 100 imp. germ. . 57.15

Cu numerulu acest'a se incepe semestrulu alu II-lea.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioane Gótt si fiu Henriu.